

Kvalitetsredovisning 2013

Övergripande bild av verksamheten

Avdelningen för förskola och äldreomsorg i egen regi ansvarar bland annat för drift, uppföljning och utveckling av de kommunala förskolorna i stadsdelen. Uppgiften är att bedriva en god förskoleverksamhet i enlighet med förskolans läroplan och andra styrdokument, ge stöd, service och beslutsunderlag till politiker, brukare, personal och allmänhet kring förskolefrågor.

Vision, värdegrund

Hägersten-Liljeholmens stadsdel erbjuder förskolor med innehållsrik, trygg och säker verksamhet. Förskolorna har spännande miljöer som inbjuder till lusten att leka och lära i samspel med andra. Barnen känner sig trygga, sedda, delaktiga och bekräftade. Ledningen, administrationen och de pedagogiska verksamheternas arbete präglas av kvalitet, professionalism, respektfullt bemötande. Genom samverkan och ett förebyggande arbetssätt stärks barns rättigheter och möjligheter.

Strukturella förutsättningar

Befolkningsutveckling och områdets karaktär

Stockholms växer i ett högt tempo vilket medför en ökad utbyggnad av offentlig service, bland annat förskolor, för att tillgodose behovet av förskoleplatser. Stadsdelsområdet Hägersten-Liljeholmen är ett av de områden i staden där det byggs mest nya bostäder och med detta följer en ökad efterfrågan av förskoleverksamhet. Stadsdelen har en blandad bebyggelse med gammalt och nytt, flerbostadshus, såväl hyresrätter som bostadsrätter och småhus. En omvandling av stadsdelen pågår i många delar där såväl bebyggelse som befolkningsstruktur förändras. Stadsdelen är en ganska representativ spegling av Stockholm som helhet.

Antalet inskrivna barn i den kommunala förskoleverksamheten i stadsdelen uppgår vid SCBs mätning i oktober 2013 till 4340. Vid årets början fanns 4 250 inskrivna barn och vid årets slut 4 497 barn, en ökning med 247 barn. I stadsdelens regi finns två familjedaghem med sammanlagt 8-11 barn, 66 kommunala förskolor med 303 barngrupper samt 4 öppna förskolor. Inom

stadsdelsnämndens förskolor har 18,5% av barnen annat modersmål än svenska.

I en ständigt växande stadsdel som Hägersten–Liljeholmen förändras antalet förskolor och barngrupper under året. Variationen av antal inskrivna barn är också mycket stor under årets olika månader och även inom samma månad. Detta beror bland annat på stora barnkullar och omflyttning av barn mellan förskolor för att få önskad plats. Särskilt märkbart är detta vid början och slut av terminer. Det gör att det kan vara svårt att planera verksamheten och variationerna kan snabbt få stora effekter på förskolornas ekonomi och verksamhet. Variationen av antalet barn under några månader kan motsvara barnantalet på 4-8 förskolor. Ett exempel på detta är hur barnantalet minskar från maj till juli med 899 barn eller ökar från juli till augusti med 671 inskrivna barn.

I genomsnitt finns det 15 barn per barngrupp och 5,1 barn/årsarbetare.

Organisation

En översyn gjordes under 2012 för att få en organisation bättre lämpad för dagens behov för såväl brukare, medarbetare och chefer. Förskolorna delades då in i fyra geografiska områden. En uppföljning under 2013 visade på behov av ytterligare justeringar för att ge jämnare förutsättningar för resultatenheterna och budget i balans. Från den 1 juli 2013 minskade antalet resultatenheter från fyra till tre.

Förskolorna och äldreomsorg i egen regi finns organiserade inom samma avdelning i stadsdelsförvaltningen med en gemensam avdelningschef. Inom avdelningen är förskolorna indelade i 3 förskoleområden som också är resultatenheter och som leds av områdeschefer. Inom varje förskoleområde finns det 5 till 8 förskoleenheter som leds av en förskolechef med ansvar för 2-6 förskolor. Förskolans organisation har som övergripande stöd en stab som under det gångna året bestått av 4 handläggare av förskolekö, 1 utredare, 1 utvecklingsledare samt 1 projektledare för lokalfrågor. 1 befattning som förskolestrateg har vakanshållits.

Förskolornas personal

Vid SCB (Statistiska centralbyråns) mätningen i oktober 2013 fanns inom förskolan 850 årsarbetare i det pedagogiska arbetet. Motsvarande siffra för 2012 var 826 och för 2011 var det 779.

Inom förskolan finns flera yrkesgrupper/kompetenser. Andelen pedagoger med högskoleutbildning var ungefär 40 % både år 2012 och 2013. Andelen förskollärare har sjunkit något sedan 2010 då det var 44 %. Detta beror på att konkurrensen om förskollärare är stor i Stockholms region och att utbildningstakten inte ligger i fas med utbyggnaden av det ökade antalet förskolor i området.

Det finns stora variationer av andelen högskoleutbildade pedagoger inom och mellan förskolorna. En del av förklaringen till mycket låga andelen förskollärare på några förskolor kan vara att det finns resurspersonal utan förskollärarytbildning då verksamheten har barn i behov av särskilt stöd.

Systematiskt kvalitetsarbete inom Hägersten-Liljeholmens förskoleorganisation

Uppdrag: Enligt skollagen ska det systematiska kvalitetsarbetet inriktas mot att uppfylla de nationella målen för utbildningen. Kravet innebär att huvudmän, förskole- och skolenheter systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella och kommunala målen och utifrån det planera och utveckla verksamheten. Utöver dessa områden bör förskolans förutsättningar och organisation vara föremål för uppföljning och utvärdering. Avsikten är att bidra till en likvärdig utbildning av hög kvalitet. Stadsdelsnämnden ska göra en analys som identifierar gemensamma utvecklingsområden för förskoleverksamheten och ge förslag till kommunfullmäktige.

Läroplansmål och kommunfullmäktiges mål och riktlinjer från årets budget bildar underlag till stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet förskolor.

Nämndmålen styr enheternas och förskolornas arbete och uppföljning av årets verksamhet.

Varje förskolechef skriver sina förväntade resultat för åtaganden i sina arbetsplaner.

Analys och bedömning av måluppfyllelse samt förslag till utveckling sammanställs i samband med T2 och kvalitetsredovisning i september/oktober. Detta ger i sin tur underlag till förslag om nya mål och utvecklingsområden till nästkommande verksamhetsplan för respektive verksamhetsnivå (nämnd, förskola). Uppföljningsdialoger om förskolornas systematiska kvalitetsarbete och kvalitetsredovisning har skett under hösten.

Dialog om nämndmål, åtaganden för förskolan samt förväntade resultat pågår under oktober, november och till viss del i december inför kommande verksamhetsplaner.

Internkontroll är integrerad i avdelningens systematiska kvalitetsarbete.

Fastställande av nya mål, utvecklingsområden och uppföljningsplaner görs bland annat utifrån de analyser och förslag som framkommit vid utvärdering.

Underlag och källor för årets uppföljning och utvärdering är

- **Stadens förskoleindikator** – ett självvärderingsmaterial utifrån läroplansområdet utveckling och lärande. Efter analys och bedömning ska förskolorna beskriva sina styrkor och utvecklingsområden samt ge förslag till utveckling utifrån självvärderingen.
- Den årliga **brukarundersökningen** hos vårdnadshavare i förskolan. Vilken analys har förskolorna gjort av resultaten från brukarundersökningen och vilka styrkor och utvecklingsområden har de identifierat?
- Utvärderingar av förskolornas **likabehandlingsplaner** och redovisning av vilka insatser som gjorts för att främja likabehandling, jämställdhet och förebygga kränkningar i enlighet med deras likabehandlingsplan.
- Förskolorna sammanställer sina kvalitetsredovisningar analyser, bedömningar av arbetssätt och resultat samt styrkor och utvecklingsområden
- Utvärdering av **överenskommelse** mellan stadsdelens förskolor och kommunala skolor gällande **övergång från förskola till skola**. Utbildningsförvaltningen har tillsammans med förskoleavdelningen har sammanställt de svar som enheterna redovisat i uppföljningsenkät av överenskommelser.
- **Samtliga indikatorer** som fastställts för förskolan
- Egna underlag, uppföljningar, observationer, dokumentation, protokoll, dialogsamtal med mera.

Stadsdelsgemensamma insatser/åtgärder för utveckling från föregående kvalitetsredovisning

I föregående års kvalitetsredovisning lyftes tre utvecklingsområden:

- **Systematiskt arbete med att utveckla kvalitén**
- **PIM-** fortsatt arbete för att utbilda alla pedagoger i PIM
- **Öka svarsfrekvensen i brukarundersökningen**

Förskoleavdelningen har genomfört insatser såsom kompetensutveckling, seminarier, arbetsgrupper och nätverk för förskolans medarbetare utifrån de behov och utvecklingsområden som fastställts i föregående kvalitetsredovisning. Hänsyn har också tagits till förskolornas egna fastställda utvecklingsområden.

Avdelningens övergripande insatser i det systematiska kvalitetsarbetet har varit att ge stöd i kvalitetsarbete genom att tydligt prioritera och konsekvent följa upp ett begränsat antal mål och förväntade resultat.

Avdelningens tjänstemän och områdeschefer har haft uppföljningsdialoger med förskolecheferna kring deras systematiska kvalitetsarbete. Särskilt kring uppföljning, utvärdering och utveckling.

Seminarier och kompetensutveckling har hållits för chefer kring såväl läroplanens innehåll som det systematiska kvalitetsarbetet.

Skribarverkstäder har erbjudits förskolechefer och andra nyckelpersoner i syfte att underlätta i arbetet kring verksamhetsplaner, uppföljningsplaner med mera. Goda exempel har spridits.

Kompetensutvecklingen har fokuserats till de utvecklingsområden som framkommit i föregående kvalitetsredovisning

Genomförda insatser under året har bland annat varit i praktisk IT (PIM) och mediekompetens, grund och vidareutbildning i pedagogisk dokumentation, matematik för förskolebarn, systematiskt kvalitetsarbete, barnolycksfall, lokalvård.

Stadsdelsgemensam organisation för verksamhetsförlagd utbildning, VFU, med seminarier och handledare har utvecklats för att på bästa sätt ta emot studenter inom stadsdelsförvaltningens förskolor.

Omvärldsbevakning för att hålla organisationen uppdaterad om forskningsresultat, goda exempel, krav och förväntningar.

Organisationsförändringar har genomförts för att möta det ständigt ökande antalet av förskolor och för att kunna ge medarbetare bästa möjliga förutsättningar och stöd i sitt arbete.

Nämndens mål och förväntade resultat

Normer och värden

Likabehandling

NÄMNDMÅL:

Förskolan främjar barnens förståelse för grundläggande demokratiska värden.

Nämndens förväntade resultat

- Verksamhetens innehåll och utformning präglas av barnens delaktighet och inflytande.

- Likabehandlingsplanerna följs upp, utvärderas, hålls aktuella och revideras utifrån barngruppernas specifika behov.
- Förskolorna bidrar aktivt till jämställdhet och tar tillvara mångfaldens möjligheter.
- Förskolan präglas av ett interkulturellt förhållningssätt, där olika språk och kulturella perspektiv beaktas.

Beskrivning/uppföljning

Uppföljningsfrågor:

Finns det likabehandlingsplaner, är de uppdaterade? Vilka metoder används för att kartlägga barngruppernas behov? Vilka främjande insatser görs? Hur är barnen delaktiga? Vilka styrkor och utvecklingsområden har identifierats?

Resultat

Årets utvärderingar av nämndmålet fokuseras på förskolornas likabehandlingsplaner och som har identifierats som utvecklingsområde föregående år.

Förskolorna har redovisat vilka insatser som gjorts för att främja likabehandling, jämställdhet och förebygga kränkningar.

Förskolornas arbete med värderingar och att stödja och utveckla sociala relationer inom gruppen ses som det mest grundläggande arbetet som förebygger diskriminering och kränkningar samt främjar likabehandling.

Resultat som redovisas kring likabehandlingsarbetet är bland annat nya och omarbetade likabehandlingsplaner, tydligare arbetsgång och rutiner, en ökad medvetenhet om lagens innebörd. Insatser som beskrivs är kartläggningar av förskolans miljö och barngruppen för att förebygga och minimera risker för kränkningar och diskriminering. Olika fall har diskuterats vilket lett till reflektioner kring bemötande och förhållningssätt. Värdegrundsarbete har aktualiserats. Fortbildningsinsatser och seminarier har redovisats.

Flera förskolor redovisar olika sätt att arbeta för att utmana sina förhållningssätt och beteenden kring slentrianmässiga roller och för att öka barnens delaktighet.

Så gott som samtliga förskolor kartlägger barnens och barngruppens behov som grund för sin verksamhetsplanering men flera saknar systematiska metoder för arbetet.

Bedömning och analys

Medvetenheten om vad som gäller i lagen och hur den kan tillämpas ökar. Ju mer insatta medarbetare blir desto tydligare blir insikten om vad förskolan ska och kan bidra med för att förebygga och motverka diskriminering och kränkande behandling. Personalens bemötande och förhållningssätt har stor betydelse för klimatet i barngruppen, mellan medarbetare och i samverkan med hemmen.

Även medvetenheten om hur barn kan göras mer delaktiga i verksamheten ökar liksom insikten om hur förskolorna kan arbeta främjande för jämställdhet. Det finns variationer mellan förskolornas arbete och resultat. Resultaten kan dessutom variera mellan åren på en och samma förskola. En slutsats man kan dra är att värdegrundsarbete måste pågå hela tiden. Särskilt viktigt är detta där barngrupper och/eller personal ofta förnyas.

Vid uppföljningsmöten/dialoger har stor vikt lagts vid att ställa reflekterande frågor för att påvisa vinster med att systematiskt planera och följa upp arbetet. Att avdelningen följer upp och efterfrågar resultat från kartläggning av barngruppens behov samt arbetet utifrån densamma, medverkar till att förskolorna får syn på styrkor och utvecklingsområden i sitt arbete.

De förskolor som har haft kartläggningsmetoder som är gemensamma och som tydligt har identifierat syftet med metoden, kan också ange specifika insatser och önskad utveckling utifrån sin kartläggning. Dessa insatser kan i sin tur också följas och utvärderas om de har beskrivits som ett önskvärt och bedömningsbart mål med förväntade resultat.

Exempel på fungerande metoder är:

- Mallar med gemensamma frågor inför kartläggning av barngrupper som stöd för att identifiera varje enskilt barns samt barngruppens behov av utveckling och lärande
- Arbetslaget har gemensamt formulerat behoven i barngruppen. Det finns en gemensam bild av vad man vill åstadkomma.
- Arbetslaget har formulerat vilka arbetssätt man ska använda för att ge både gruppen och varje barn stöd och utmaning i sin utveckling och sitt lärande

De gemensamt utformade insatserna följs och utvärderas. En annan slutsats inför det fortsatta arbetet är, att planerade systematiska uppföljningar av målen och de förväntade resultaten samt dialoger med reflekterande frågor är framgångsrikt för att tydliggöra uppdrag och förväntningar.

Utveckling och Lärande

NÄMNDMÅL:

Förskolan ger barnen utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Nämndens förväntade resultat

- Förskolorna följer varje barns utveckling och lärande.

- Förskolorna ger nya utmaningar utifrån barnens kunskaper, erfarenheter och intressen i språk, matematik, naturvetenskap, teknik och skapande.
- Förskolorna utvecklar barnens intresse och förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra.
- Förskolorna stärker barnens hälsa genom utevistelse och rörelse.

1

Beskrivning/uppföljning

Förskolorna konkretiserar i sina arbetsplaner hur de arbetar för att uppnå nämndens mål och förväntade resultat. Arbetsplanerna anpassas med hänsyn till förskolans målgrupp och specifika förhållanden. Underlag för årets uppföljning och utvärdering av åtagandet är stadens förskoleindikator – ett självvärderingsmaterial där personalen skattar hur väl de arbetar inom 5 områden; Pedagogisk miljö och material/ Skapande verksamhet och olika uttrycksformer/ Barns språkliga och kommunikativa utveckling/ Barns matematiska utveckling/ Natur och teknik. Förskolorna ska efter analys och bedömning utifrån självvärderingen beskriva sina styrkor och utvecklingsområden samt ge förslag till utveckling.

Resultat

Förskolornas åtaganden och förväntade resultat beskriver huvudsakligen vad barnen skall få lära och vara med om under året. De fångar väsentligheter och har uttryckt vad barnen ska få lära och vara med om vad gäller språk och kommunikation, matematik, natur och teknik, skapande.

När förskolan formulerat tydligare och uppföljningsbara förväntade resultat har det bidragit till en tydlighet kring vad pedagogen förväntas göra i sitt arbete.

Förskolor som haft uppföljningsmallar eller uppföljningsfrågor som stöd har lättare att veta vad som ska dokumenteras och analyseras. Det ger i sin tur bra underlag för kommunikation och samverkan med hemmet.

Kvalitetsindikatorn

Självvärderingen genomsnittliga resultat (3,47) ligger något under Kommunfullmäktiges önskade årsmål (3,6). Arbetslagens egna skattningar kan variera, men snittvärdena ligger runt 3,5 för de flesta områdena. Något lägre värden får områdena barns matematiska utveckling samt naturvetenskap och teknik. Det är stora variationer mellan olika förskolors bedömning.

Flera förskolor har inte genomfört självvärdering. Resultat har lämnats från 14 av 22 förskoleenheter.

Område	Nivå genomsnitt	Nivå variationer
Pedagogisk miljö och material	3,50	2,8 -5
Skapande verksamhet och olika uttrycksformer	3,61	3,0 - 5
Barns språkliga och kommunikativa utveckling	3,51	3,0 - 4
Barns matematiska utveckling	3,22	2,9 – 4
Naturvetenskap och teknik	3,24	2,7 - 5

Få förskolor har tydligt uttryckt vilka styrkor och utvecklingsområden de har identifierat.

Det är inte alltid det finns ett samband mellan vad förskolorna i sina utvärderingar tycker att de behöver utveckla och vad de föreslår som utvecklingsområde för nästkommande år.

Bedömning och analys

Den stora vinsten med självvärderingen är inte siffran i sig utan de samtal och reflektioner som sker och som synliggör pedagogernas arbete med styrkor och önskvärda utvecklingsområden. Den ökade medvetenheten bidrar till att pedagogerna blir mer självkritiska vilket gör att genomsnittsvärdet bedöms mer realistiskt och inte stiger i den omfattning som kommunfullmäktige önskat.

Årets självvärderingar har varit lite restriktivare i sina betygsättningar då många bedömt att de inte arbetar med informations- och kommunikationsteknik (IKT) i den utsträckning som de uppfattar att man borde. Majoriteten av förskolors pedagoger har genomgått utbildning i praktisk IT (PIM) och mediekompetens samtidigt som förskolorna har ökat sitt innehav av IT- och medieenheter. Det ökade kunnandet och användandet av IKT gör att pedagogerna ser fler möjliga användningsområden och att de har ökat sitt kritiska tänkande kring IKT och förskolors pedagogiska möjligheter med de nya medierna. Detta påverkar i sin tur att man önskar fler digitala verktyg. Föräldrar och andra aktörer i omvärldens förväntar att förskolan ska kunna hantera digital kommunikation på olika sätt.

Nya medarbetare och chefer behöver en ordentlig genomgång i stadens kvalitetssystem och ILS-webb. Det är viktigt med en god introduktion för nyanställda och kontinuerligt stöd i kvalitetsarbetet.

De workshops som har anordnats har av de flesta uppfattats som ett bra stöd i utformandet av sina verksamhets- och uppföljningsplaner.

Förskola och hem

NÄMNDMÅL:

Förskolan erbjuder föräldrarna goda möjligheter till samverkan.

Nämndens förväntade resultat

- Kommunikationen präglas av respektfullt bemötande och lyhördhet.
- Förskolan för fortlöpande samtal med föräldrarna kring de egna barnens trivsel, utveckling och lärande.
- Förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll, vilket är en förutsättning för föräldrars möjlighet till inflytande.
- Ökad andel svarande föräldrar i brukarundersökningen.

Uppföljning

Hur föräldrarna uppfattar kommunikationen med förskolan mäts bland annat genom stadens årliga brukarundersökning. Inom förskolan förs först en dialog om resultaten och därefter förs dialog med föräldrarna om tolkning av resultaten. Utifrån analyser görs nya mål och förbättringsområden. Uppföljningsfrågor till förskolorna är: Vilken analys har gjorts av resultaten från brukarundersökningen och vilka styrkor och utvecklingsområden har identifierats?

Andra sätt att få veta vad brukarna tycker är synpunkter och klagomål, utvecklingssamtal och dagliga kontakter.

Resultat

Resultaten från brukarundersökning är relativt stabil över åren och generellt sett så är brukarna nöjda och mycket nöjda med verksamheten. Nöjd föräldraindex har ökat 10 % från förra året, från 70 till 80 %. Nöjdheten hos föräldrarna har också ökat när det gäller att barnen uppmuntras i att utvecklas språkligt och i matematiskt tänkande, att flickor och pojkar ges lika möjligheter att utvecklas, att man upplever förskolan som trygg och säker samt att barnen uppmuntras i att utveckla sina sociala förmågor.

Andelen svaranden har sjunkit något. År 2012 svarade 74 % av de tillfrågade och 2013 var svarsfrekvensen 69 %.

Det som föräldrarna är mindre nöjda med är helhetsomdömet, kännedom om vad förskolan gör och att också mer synliggöra, dokumentera samt följa barns utveckling.

Det finns variationer i nöjdhet mellan stadsdelens förskolor.

Bedömning och analys

Förskolorna har ambitiöst kommunicerat brukarundersökningens resultat med föräldrarna, förskolans tolkning av resultaten och vilka åtgärder de planerat utifrån detta. Förskolornas ökade kunnande i presentationsteknik och IT har varit ett stöd i att tydliggöra förskolans arbete.

Förskolechefers bedömning är att en hög andel förskollärare påverkar verksamhetens kvalitet och oftast föräldrars nöjdhet positivt.

När förskolor har tydliga arbetssätt för utvecklingssamtal till form och innehåll, bidrar även detta till att tydliggöra förskolans uppdrag och skapa användbara dialoger mellan förskolan och föräldrarna om barnets behov, lärande och utveckling.

Bra rutiner för dokumentation av vad barnet varit med om under dagen gör att information till föräldrarna om barnets dag, kan ske på ett tillfredsställande sätt vid överlämning.

Det som av förskolan har kommunicerats tydligt är det som oftast får goda omdömen av föräldrarna i brukarundersökningen.

Tre av de förväntade resultaten kan anses vara uppfyllda i hög grad. Förskolorna kan utveckla arbetet ytterligare vad gäller målet ”Förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll, vilket är en förutsättning för föräldrars möjlighet till inflytande”.

Förvaltningen kan bidra med att tydliggöra arbetsgång och innehåll för brukarundersökningen samt förmedla synpunkter från förskolorna på undersökningen. Det gör att förskolan kan planera sitt arbete för att kommunikationen med föräldrarna om brukarundersökningen och dess resultat bidrar till verksamhetsutveckling och delaktiga föräldrar.

Förskolorna redovisar olika sätt att ta reda på hur barnen uppfattar verksamheten, men få har utvecklat en systematisk metod för detta.

Samverkan

NÄMNDMÅL:

Förskolan har ett gott samarbete med skolan, socialtjänsten, landsting och andra parter för att stödja barnets allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv.

Nämndens förväntade resultat

- Förskolan följer de samverkansmodeller som framtagits gemensamt i stadsdelen.

- Förskolan finner former för att avrunda och avsluta förskoleperioden.
- Vid övergångar till nya verksamheter ska särskild uppmärksamhet ägnas de barn som behöver särskilt stöd.

2

Uppföljning/beskrivning

Avdelningen samverkar med utbildningsförvaltningen om övergång mellan förskola och skola. Samverkan har gemensamt planerats, följts upp och utvärderas. Förskolan följer upp och utvärderar sitt arbete med övergångar och information till och samarbete med föräldrarna kring detta

En liknande samverkan finns mellan förskola, skola och socialtjänst med ett gemensamt formulerat dokument kring hur man arbetar med förebyggande arbete, akuta insatser och övergångar mellan verksamheter där barnens perspektiv ska vara utgångspunkten.

Resultat

Gemensamma riktlinjer och rutiner har utarbetats för samverkan både på lokal nivå och också stadsövergripande. Olika mötes forum har utvecklats för samverkan bland annat med utbildningsförvaltningen, socialtjänsten och skolorna i stadsdelen för att utveckla och samverka kring förebyggande arbete och övergång mellan förskolan och skolans verksamheter.

Bedömning och analys

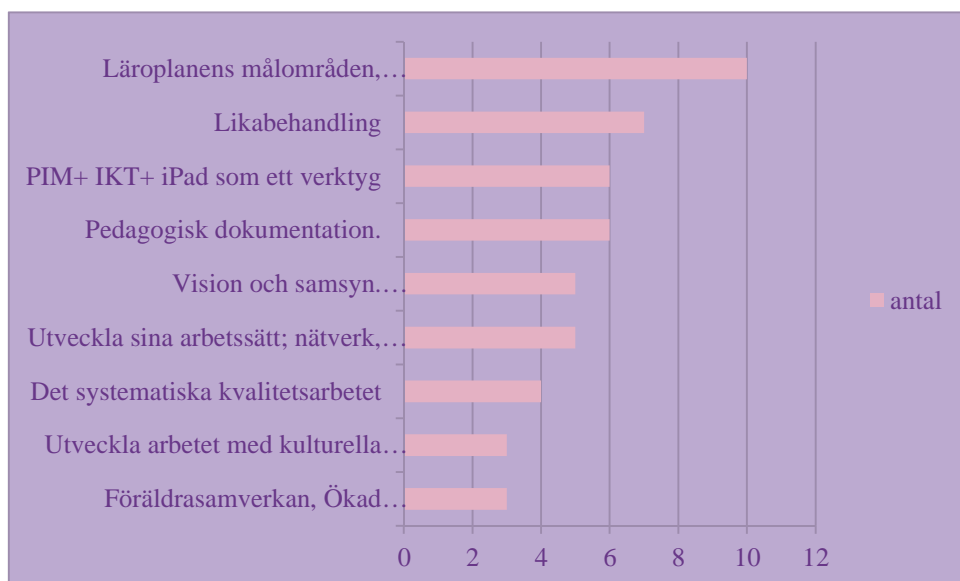
Förvaltningen och förskolorna har en rad samarbeten internt och externt. Det är av stor vikt att grundläggande rutiner och goda kontaktytor finns för samverkan. Utvärderingar av arbetet blir en grund för utveckling av det fortsatta samarbetet.

Förskolan kan på många sätt förbereda arbetet med barnens övergång till förskoleklass och skola. Vanligen fungerar det väl. När det gäller barn i behov av särskilt stöd fungerar det mycket väl.

När det inte fungerar helt tillfredställande handlar det om oftast om att förskolan och skolan har olika förväntningar på hur samverkan ska ske eller att en part inte följer överenskommelsen. Stadsdelen har nu fått huvudansvaret för att samverkan ska fungera, vilket är motsägelsefullt om en skola eller privat anordnare missköter sig eller inte följer överenskommelsen. Stadsdelen har inget ansvar för skolverksamhet eller privata anordnare.

De stadsdelsgemensamma riktlinjerna och dokumenten är annars ett bra stöd i arbetet och förvaltningen behöver vidareutveckla sitt arbete med att utforma överlämningsdokument.

Utvecklingsområden inom enheterna

Stadsdelsnämndens analys av kvaliteten

Utifrån i detta dokument tidigare redovisade resultat och analyser bedömer stadsdelsnämnden att stadsdelens förskolor bedriver verksamhet som är säker och av god eller mycket god kvalitet i enlighet med läroplanens, kommunfullmäktiges och stadsdelsnämndens mål för verksamheten. Förvaltningen har också goda rutiner för att följa och utveckla kvaliteten.

En faktor som har stor betydelse för verksamhetens kvalitet är att hantera de många och ständiga förändringarna som en växande stadsdel ställs inför. Det är inte bara att ett stort antal barn som ska få tillgång till förskola, det gäller också att skapa tillräckligt stabila och trygga grupper och förhållanden för såväl barn som personal och chefer. Struktur och kontinuitet blir särskilt viktiga faktorer i en föränderlig omvärld. För att kunna se resultat av sitt arbete och för att kunna utveckla det måste det finnas ett beskrivet nuläge att utgå ifrån. Förutsättningarna för arbetet bör också vara någorlunda stabilt över en tid. Det är svårt att veta vad i arbetet som ger effekt om det är stora variationer på kort tid i personalgrupp och barngrupp eller om man renoverar och flyttar.

För avdelningen är det viktigt att på olika sätt stödja förskolorna så att de får stabila förutsättningar att arbeta utifrån och för att förskolorna ska ha likvärdig kvalitet.

Förvaltningen har en utmaning i att utveckla verksamheten utifrån nya krav och önskemål och samtidigt ha budget i balans. Exempel

på sådana utmaningar är föräldrars ökade möjlighet till flexibelt användning av förskolan vid föräldraledighet, barnomsorg på obekväm arbetstid, ökade krav på digital kommunikation och service, ökat antal barn i behov av särskilt stöd.

Utvecklingsområden på stadsdelsnivå

- Likvärdighet – öka andel förskollärare särskilt där andelen är lågt.
- Avdelningens strategiska övergripande mål, arbetssätt och stöd till förskolorna
- Utveckla introduktion för nya chefer och medarbetare.

Förslag till kommunfullmäktige

Vid stor utbyggnadstakt och med stora barnkullar är det svårt att möta behovet av förskoleplats inom garantitid och samtidigt ha budget i balans. Flexibiliteten att kunna ta emot så stort varierande antal barn under inom en kort tid kräver under perioder ett antal tomplatser. En enskild förskola och även en stadsdel med ett stort antal förskolor med samma förutsättningar har svårt att finansiera detta. Det finns anledning att fundera över på vilket sätt staden kan stötta förskolorna i att ha beredskap för stora variationer i antalet barn.

Att öka antalet utbildningsplatser för:

- Barnskötare till förskollärare
- Personal som saknar utbildning till barnskötare.
- Förskollärare (universiteten)
- Nya karriärvägar för förskollärare som vill fortbilda sig stegvis för att kunna bli förskolechef.